

LÉVAI BALÁZS – TISZEKER DÁNIEL: NYUGATI NYARALÁS

Balatoni retró-láz

KOVÁCS PATRIK

MEDDIG FOGJUK MÉG A NOSZTALGIA KANCSAL SZEMÜVEGÉN ÁT BÁMULNI A NYOLCVANAS ÉVEKET?

lassacskán új korszak körvonalai bontakoznak ki a magyar filmgyártás történetében. Az előző, Andy Vajna filmügyi kormánybiztos nevével – és a Nemzeti Filmalappal – fémjelzett érárt örvendetes szemléletmódbéli diverzitás jellemezte, hiszen nagy számban készültek klasszikus szabású zsánerdarabok és midcultok egyaránt, sőt még a szerényebb közönségvonzó képességgel bíró művészfilmek sem tűntek el a térképről. A jelenlegi filmfinanszírozási struktúra azonban mint ha csupán két alakzatnak biztosítana kitértetett pozíciót: a kosztümös-történelmi moziknak és a vígjátékoknak. Ugyanakkor nem lehet nem észrevenni, hogy mostanság margóra szorultak az elmúlt tíz évben sokadszorra virágzásnak indult bűnügyi műfajok: ha születnek is még ilyen tematikájú alkotások (*Az unoka, A játszma*), már-már fehér hollónak számítanak.

Jól látható, hogy a magyar film elmúlt egy esztendejében megsokasodtak a konzervatív felépítésű, a vegytiszta szórakoztatást célzó komédiák (*El a kezekkel a papámtól, Becsúszó szerelem, Nagyka-*

rácsony, Együtt kezdtük, Szia, Életem!), miközben érezhetően szűkül a műfaji paletta, és rohamosan fogy a levegő a reflektívabb, társadalomtudatosabb zsánerek körül. Ez a komótosan zajló, de elkerülhetetlennek tetsző ártétegződés érdekes módon még a publikum közérzetének változásával is szinkronban mozog. 2022 végtére is a legutóbbi idők nemzetközi kríziseinek kulminációs pontja: a koronavírus-járvány, az ukrajnai háború, az inflációs- és energiaválság árnyékában éljük mindennapjainkat, ilyenkor pedig szívesebben váltunk jegyet olyan filmekre, melyek mind messzebbre sodornak a cudar valóságtól, és derűs kacajt préselnek ki belőlünk, midőn a történelem viharfelhői vészjóságnak gomolyognak a fejünk felett.

Erre tesz kísérletet Tiszeker Dániel (*#Sohavégetnemérős, Nagykarácsony*) új rendezése, a nyolcvanas évek iránti nosztalgia hullámain lovagló *Nyugati nyaralás* is, amit a direktor Lévai Balázssal együtt jegyez. A történet főhőse,

„Nem a spanyolviasz feltalálása a cél”

Maurer Gyuri dörzsölt veszprémi autószerelő. Lgyekszik mindig a talpára esni, és mivel még a befolyásos pártemberek Ladáit is ő javítja, már-már a szerencse gyermekének hiszi magát. Elérkezett az idő, hogy leleményességével lenyűgözze családját: felesége és gyermekei a Rivierán szeretnék tölteni a nyarat, Gyurinak pedig sikerül is útleveleket szereznie, de négy helyett csupán három dokumentum ér-

kezik meg. Hősünk ekkor sem esik kétségbe: elköti azt a csúcsjárgányt, amit egy disszidens magyar hagyott nála, és a familiával a Balaton felé veszik az irányt, ahol jómódú nyugati turistaként mutatkoznak be, hogy végre fényűző körülmények között nyaralhassanak a magyar tengeren.

Eddig hát a sztori, melyet a legnagyobb igyekezettel sem lehetne azzal vádolni, hogy hemzsegne az eredeti motívumoktól, Tiszeker azonban már a *Nagykarácsony* esetében is jelét adta, hogy nem a spanyolviasz feltalálása a célja, tökéletesen megelégszik azzal is, ha másfél tünékeny órára elbűvöli a közönséget jól irányzott, de közép-súlyú poénok sokaságával. A *Nyugati nyaralás* is hézagmentesen illeszkedik a rendező eddigi életművébe. Felvontatja az identitáscsere és a megtevesztésre épített komédiák szinte valamennyi kliséelemét, humora szinte végig egyenletes színvonalú, dramaturgiája pedig annak ellenére is olajzottan működik, hogy a forgatókönyv érezhetően túlírt (a krimiszálat például teljességgel elhagyhatták volna a cselekményből, hogy valóban az önámító család lehetetlenül bizarr nyaralása kerülhessen a középpontba).

A *Nyugati nyaralás* a néhány hónappal ezelőtt bemutatott HBO-sorozat-hoz, *A besúgóhoz* hasonlóan egy képzetbeli, pasztellszínekkel megfestett nyolcvanas éveket mutat be, amit akár hibaként is felróhatnánk, ám egy vígjáték esetében az ilyesmin könnyebb felülemelkedni. Az viszont már tényleg zavaró, hogy olykor a tárgyi milió, az enteriőrök, de még egyes párbeszéddek is kínosan mainak hatnak – a *Nyugati nyaralás* szerencséje, hogy amikor eszünkbe jutna az efféle következetlenségek miatt bosszankodni, elbűvöl a fantasztikus színészi játék: kiváltképp a főszerepet alakító Mészáros Máté alakítása lehengerlő. Ha Tiszeker harmadik nagyjátékfilmjére nem is fogunk sokáig emlékezni, e jobb sorsra érdemes művész nevét végre mindenki megjegyezheti magának.

NYUGATI NYARALÁS – magyar, 2022. Rendezte: Lévai Balázs és Tiszeker Dániel. Írta: Tasnádi István. Kép: Pataki Ádám. Zene: Balázs Ádám. Szereplők: Mészáros Máté (Gyuri), Pokorny Lia (Kriszta), Szőke Abigél (Katica), Tóth Mátyás (Peti), Patkós Márton (Soltész Rezső). Forgalmazó: Fórum Hungary. 105 perc.

